

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Pauli Laymanni e Societate Iesu Jus Canonicum
Commentario Perpetuo Explicatum**

Et Uberi Non Minus Ac Varia Qvam Clara Et Solida Doctrina Illustratum

Commentarius In Librum III. Decretalium

Laymann, Paul

Dilingae, 1698

Capitulum XXVII. Dilectus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62482](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62482)

Dilectus.

PARAPHRASIS.

Clericus G. obtinuit ab Innocent. III. mandatum ad Capitulum Novariense de conferenda ipsi præbenda Canonicali, si quæ vacaret; sed Capitulum neglecto Apostolico mandato præbendam alteri contulit; eapropter G. questus est Pontifici, petens, ut quod de ipso cepisset, exequi dignaretur, sed Capituli Procurator opposuit, quod G. Clericus per subreptionem litteras papales impetrârit, falsò allegans in Ecclesia Novariensi præbendam vacare, cum eo tempore nulla vacaret, & idè mendax precator carere debeat impetratis. Causam hanc postea Pontifex delegavit Episcopo Vercellensi, cum hoc mandato, si ipsi constiterit, quod eo tempore, cum Canonici litteras Papales receperunt, præbenda vacârit, quam ipsi alteri cum elusione Apostolici mandati conferre præsumplerunt, ut dictum G. si sufficiens Ecclesiasticum beneficium non habeat, in Canonicum recipi faciat, & de redditibus Ecclesiæ annuatim ei provisionem fieri, donec præbendale beneficium consecutus sit.

SUMMARIUM.

Valida est collatio beneficii, quæ fit Clerico contra mandatum Apostolicum de conferendo hoc beneficio alij cuidam, modo collatio non fuerit facta ab ipso Pontifice, & alij tantum ex cunctis commissis, sicuti missio in possessionem, aut præbenda resignatio.

Notandum. Si Clericus mandatum adferat, de conferendo Canonicatu, aliòve beneficio, & collatores (preto mandato alteri conferant, valida est collatio. Quæ de re dicitur in c. si capitulo. 5. & sequente de concessione præbende in 6. Sed debet illi, qui contemptus fuit, provideri de alio bene-

Corollarium. In Concilio Turonensi duplex sectio beneficii prohibita videtur. Prima. Si ad unum beneficium duo recipiantur, hæc provisio impossibilis censetur, atque irrita, ita ut neutri jus acquiratur, *in 20. hoc tit.* Secunda. Si ex uno beneficio, eoque desinente, duo fiant, quando redditus utrique non sufficiunt; sin autem sufficientes sint redditus, & rationalis causa dividendi adit, tunc non tantum validè, sed etiam licitè divisio beneficii, cum vacat, institui potest, prout docet Gl. in c. 1. Majoribus V. divisionem Imola hic n. 5. Garzias p. 12. c. 4.

Univerſim hîc queri potest, an & quibus casibus propter reddituum augmentum præbendæ seu beneficia multiplicari, vel de novo creari debeant. Resp. cum distinctione: vel numerus præbendarum, v. g. Canonicalium, determinatus non est, tunc regula tradi debet, quod tot institui debent, quot ex Capitularibus redditibus, detractis alijs expensis, & oneribus, commodè ali possunt; idèquæ dicendum de numero Religiosorum, prout docui lib. 4. tract. 2. c. 16. n. 1. Vel numerus præbendarum determinatus est, tunc iterum distinguendum; num redditus præbendarum distinctarum augeantur, an verò redditus communis massæ seu mensæ capitularis. Primo casu major requiritur causa, & necessitas, ad augendum præbendarum numerum, videlicet, ut pro temporis statu appareat defectus ministrorum, & immunitio cultûs divini; item, si apparet, quod Canonici reddituum copiâ abutantur ad luxum, & res profanas; alioquin verò beneficia, si vacent, integra & sine diminutione conferri decet, cum ipsi veluti jus quoddam reddituum suorum acquisitum sit, atque pertineat ad decorem Ecclesiæ, ut ministri seu beneficiarii abundantes redditus habeant ad opera misericordiæ, & charitatis exercenda, prout hic Abb. notavit n. 5. In altero casu sufficiens hæc causa erit præbendarum numerum augendi, si Capitulares redditus multum augeantur, arg. cit. c. cum 41.

beneficio, uti dicitur in fine hujus cap. Alia verò ratio est, si Papa collationem beneficii fecerit, & mandatum det, de exequendo, atque in possessionem mittendo. *argum. c. si postquam is. ubi id notat Gl. V. vacaturam hoc tit. in 6.* Idemque dicendum, si Papa conferat Titio Jus Canonicatus, cum expectatione præbendæ, primò vacaturæ: si enim postea vacans alteri conferatur etiam ab ignorantibus gratiani esse factam Titio, irrita est collatio *juxta sit. c. 13. in 6.*

personatibus observandum, etiam si curam animarum non habeant, quòd nemo plures personatus aut dignitates, maxime in eadem Ecclesia habere possit. Verum circa sublimes, & literatas personas, quæ majoribus beneficiis honorandæ sunt, si ratio postulaverit, ad Sedem Apostolicam pertinet dispensare. Videri debent, quæ docui in c. 3. de Clericis non residentibus.

SUMMARIUM.

CAPITULUM XXVIII.

De multa.

PARAPHRASIS.

In Concilio Lateranensi sub Alex. III. c. 13. prohibitum erat, ne quisquam plures Ecclesiasticas dignitates, aut plures parochiales Ecclesias acciperet, quòd id sacris Canonibus repugnet; alioquin si quis reciperet alterum tale, id ipsi adimendum sit, & qui ipsi contulit, conferendi potestate privandus. *c. 3. de Clericis non residentibus.* Quia verò propter cupiditates quorundam, nulla, aut exigua ex eo decreto utilitas provenit, ideo Innocent. III. in Concil. Lateran. c. 29. aliter decrevit, ut quicumque alterum beneficium curam animarum habens receperit, curato prius obtento, ipso jure privatus sit; sin autem id retinere contenderit, etiam altero privetur: is verò, ad quem collatio spectat, prius curatum post receptionem secundi liberè conferat, cui conferendum esse putaverit; sin autem intra sex menses conferre distulerit, non solum ad alios devolvatur collatio, juxta Lateran. Concilium c. 2. de concessione præbendæ, sed etiam tantum de proventus in utilitatem ejus Ecclesiæ, cujus est beneficium illud conferre, teneatur, quantum à tempore vacationis perceptum fuit; & quod de curatis beneficiis dictum, similiter in

1. Constitutio pœnalis, quæ est de pœna ipso facto incurrenda, magis stringit, quam quæ est de pœna inferenda.
2. Qui habens beneficium curatum, personatum, aut dignitatem Ecclesiasticam, aliud simile recipit, prius ipso jure vacat, & utroque ipso jure privatur, nisi prius dimiserit realiter in manibus Ordinarii: quæ tamen in re observanda consuetudo.
3. Beneficium, quod ipso jure vacat, nec propriè permutari, nec in favorem tertij resignari potest.
4. Extendi autem debet hæc constitutio de multa, ut locum etiam habeat in prioratibus regularibus, & vicariis perpetuis, nisi dispensatio Papalis de utroque beneficio simul retinendo interveniat. Et sicut non possunt duo personatus simul haberi in diversis Ecclesiis, ita nec in eadem.
5. Ad quod facilius dispensatur cum literatis, & nobilibus, quibus persona literata æquiparantur.

Notandum primò. Constitutio, per quam pœna delinquentibus inferitur ipso facto, magis constingit, & timorem infert, quàm ea, quæ decernit, pœnam à judice inferendam; & idem dicendum de præcepto Superioris, si censuram delinquenti minetur, ipso facto incurrendam, efficacius censeatur, quàm si quidpiam præcipiatur, vel prohibeatur, sub censura per judicem inferenda, juxta ea, quæ dixi lib. I. tract. 5. p.